

LİSE ÖĞRENCİLERİ ARASINDA TEMEL VE UYGULAMALI BİLİMLER PROJE YARIŞMASI

Dr. S. ÇETİN ÖZOĞLU

Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu, liselerde matematik ve fen öğretimini desteklemek, matematik ve fen alanlarında kabiliyetli ve hevesli öğrencileri teşvik etmek ve böylece temel ve uygulamalı bilim dallarında geleceğin araştırmacı ve bilim adamlarını çoğaltmak amacıyla çeşitli programlar düzenlemektedir. Bu programlardan birisi de «Lise Öğrencileri Arasında Temel ve Uygulamalı Bilimler Proje Yarışması»'dır. Bu yarışma programı ile araştırma isteğini, şevkini ve alışkanlıklarını lise öğrencilerine kazandır-

makta ve benimsetmekte yardımcı olunmağa çalışılmaktadır.

Bilim ve teknolojiadaki başdöndürücü gelişme ve bu gelişmeyi takip ve bundan faydalanma gereği, temel ve uygulamalı bilimler alanında araştırma ve araştırmacı yetiştirme yönündeki çalışmaların ne kadar hayati önem kazandığını ortaya koymaktadır. Araştırma istek ve şevkini ve alışkanlıklarını orta öğretim seviyesinde geniş bir kitleye kazandırma ve kabiliyetlileri yönlendirme, yaratıcı gücün bilimsel çalışma teknik beceri ile eser halinde or-

Proje sahibi projesini üniversite öğretim üyelerine anlatıyor.

Yarışmada sergilenen bir proje ve projeyi yapan öğrenci.

taya çıkmasına yardımcı olma, takip edilmesi ve geliştirilmesi gereken yollardan en önemlisidir. Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu faaliyetlerinde bu yolu tercih etmiş bulunmaktadır.

Proje yarışması programı her öğretim yılında ayrı ayrı düzenlenmekte ve uygulanmaktadır. İlk program 1966-1967 öğretim yılında uygulanmıştır. 1971-1972 öğretim yılında düzenlenen proje yarışması programı Aralık 1971'de 493 resmî ve özel liseye duyurulmuş esaslar ve şartlar bildirilmiştir. Lise öğrencilerinin üzerinde çalışmak istedikleri problem ve konuları Fizik, Kimya ve Biyolojiden seçmeleri istenmektedir. Kurum, öğrencilere bu konuda yardımcı olmak amacı ile «Lise Öğrencileri için Temel ve Uygulamalı Bilimler Araştırma Projeleri Hazırlama Rehberi» adlı bir rehberi okullara göndermiş ve öğrencilerin faydalanmalarını sağlamıştır. Proje yarışması bütün lise öğrencilerine açık olup fen dersleri öğretmenlerinin öğrencilerin proje tekliflerini bir ön incelemeye tâbi tutarak liseyi temsil edecek nitelikte olanları Kuruma tavsiye etmesi istenmektedir. Projenin, öğretmenin rehberliğinde öğrencinin kendisi tarafından hazırlanması ve geliştirilmesi ve sonuca bağlanması yarışmanın esas unsuru olmaktadır.

1971-1972 proje yarışmasına çeşitli liseden 73 öğrenci proje teklifleri müracaat etmiş ve Kurumca bunların arasından 43 proje teklifi uygun görülerek Ankara'da açılacak sergi için hazırlanması istenmiştir. Bu proje tekliflerinden 26'sı Biyoloji, 10'u Kimya ve 7'si Fizik konularında olmuştur.

1 Haziran 1972 günü Ankara'da açılan sergiye 9 liseden 40 öğrencinin projeleri katılmıştır. Serginin açık olduğu 2 ve 3 Haziran 1972 günleri proje sahibi öğrenciler sergiye gezenlere projelerini tanıtmışlar ve soruları cevaplandırmışlardır. Kurum tarafından üniversite öğretim üyeleri arasından seçilmiş olan jüri üyelerince, tesbit edilmiş olan esaslara göre projeler değerlendirilmiştir. Projeleri değerlendirmede «Yaratma Kabiliyeti», «Bilimsel Düşünce», «Bütünlük», «Teknik Maharet», «Açıklık» hususları dikkate alınmıştır. Jüri üyelerinin teker teker yapmış oldukları değerlendirmeler yapılan jüri toplantısında görüşülerek yarışmada derece alanlar tespit edilmiştir. Jüri bu yıl yarışmaya katılmış olan projelerin arasında tercih yapmada epey güçlük çekmiştir.

1971-1972 öğretim yılı proje yarışmasında başarı ve teşvik ödüllerini ve jürinin takdirini kazananlar şunlardır :

Adı ve Soyadı	Okulu ve Sınıfı	Projenin Adı	Rehber Öğretmenin Adı - Soyadı	Kazandığı derece ve ödül
Nejat CEYHAN	T.E.D. Ankara Koleji	IV Ağız yoluyla alınan suyun, kandaki elektrolit, konsantrasyonlarında meydana getirdiği değişimlerin incelenmesi	Mustafa ÇAKIR	Başarı (1) 1.500 TL.
Merih KERESTECİOĞLU	Fen Lisesi	V İyon hızlarına bazı faktörlerin etkisi	Gülşay BEDERLİ	Başarı (2) 1.000 TL.
Fazilet VARDAR	L. Afetikan K. Ko.	IV Farelerin diil veriminde DDT il mama ile beslenmenin rollü	Bergün KARDEŞ	Başarı (3) 750 TL.
Turgut TALİ	Fen Lisesi	VI Benzolik Asitlin, toksik tesirine Tiroid Hormonlarının etkisi	Faruk AYSU	Teşvik 400 TL.
Osman HAYRAN	Fen Lisesi	VI Bakteriyofajların Antijenik Etkileri ve Hasta hayvana tesirleri.	Faruk AYSU	Teşvik 400 TL.
Barış TURAK	Fen Lisesi	VI Cortisone'un Spontan ECoG'a etkisi	Teşvik 400 TL.	
Aleksandros ORALIOĞUL	Robert Koleji	V Haliçin Kirlenmesi	Orhan NEBİOĞLU	Teşvik 400 TL.
Ümit KESKİN	Bursa Erkek L.	V RF Düzenleyicisi ve Kurbaga kalbinde uygulamalar	İsmet GÖÇMEN	Jüri Takdirini Kazanmıştır
Baki UZMAY	Gazi Lisesi	VI Balıklarda Öğrenme	Mübahat ŞÖLEN	Jüri Takdirini Kazanmıştır
Erdinç SAYAN	Gazi Lisesi	VI Değişken magnetik alanın farelerdeki bazı fizyolojik etkilerinin araştırılması.	Mübahat ŞÖLEN	Jüri Takdirini Kazanmıştır
Hasan İNCİRLİOĞLU	Fen Lisesi	VI Tiroidektominin Karaciğer ve kan şekere konsantrasyonlarına etkisi	Faruk AYSU	Jüri Takdirini Kazanmıştır
Kemal GÜNDÜZ	Fen Lisesi	VI Şarap tuzundan K tuzları tartarik asit, kabartma tozu şenyet tuzu, antimonil tartarak elde edilmesi	Şükran Dağdelen	Jüri Takdirini Kazanmıştır
Nüshet BASKIN	Fen Lisesi	VI Çeşitli Kumay Boyalarının elde edilmesi	Şükru Dağdelen	Jüri Takdirini Kazanmıştır

1970 - 1971 ÖĞRETİM YILI PROJE YARIŞMASINDA DERECE ALANLAR

Adı - Soyadı	Okulu ve Sınıfı	Projenin Adı	Rehber Öğretmenin Adı - Soyadı	Kazandığı ve Ödül Derece
Halük BOZ	(Fen Lisesi VI)	Basit ve yüksek organizmalarda herhangi bir antişene karşı gösterilen tepkide daha evvel enjekte edilen başka bir antişen vasıtasıyla meydana getirilen değişiklikler	Nimet ÇİLOĞLU	Başarı (1) 1.500 TL.
Sinan BEKSAÇ	(TED Ankara Kol. VI)	Steroidlerin Fare Testisleri Üzerine Etkileri	Mustafa ÇAKIR	Başarı (2) 1.000 TL.
İbrahim PAMUK	(Fen Lisesi VI)	Işığın Bazı Dalga Boylarının Kristalin Büyümesi ve Işık Geçirgenliği Üzerine etkisi	Şükrü DAĞDELEN	Başarı (3) 740 TL.
Hüsamettin ÖZTÜRK	(Fen Lisesi VI)	Kedi Trecce Kasında Serotonin'in etkisinin resoschinle ortadan kaldırılması	Nimet ÇİLOĞLU	Teşvik 500 TL.
Ahmet CEYHANLI	(Adana Er. L. VI)	Lingstrum Yaprağı Üzerine bir İnceleme		Teşvik 400 TL.
Ömer Zeki ELBİ	(Robert Kolej VI)	Bitkilerdeki Elektriksel olayları, bitkilerin elektrik ile ilgili yönlerini değişik açılardan incelemek	Terry THOMAS	Teşvik 300 TL.

1971 - 1972 Proje yarışmasına katılmış olan projeleri bundan sonraki sayılarımızda tanıtmaya çalışacağız.
1972 - 1973 öğretim yılına ait yarışmanın esasları öğretim yılı başında lisele ve öğrencilere duyurulacaktır.

Bugüne kadar yapılmış olan yarışmalarda derece ve ödül kazananlar ise şunlar olmuştur :

1966 - 1967 ÖĞRETİM YILI PROJE YARIŞMASINDA DERECE ALANLAR

Adı - Soyadı	Okulu	Projenin Adı	Kazandığı Derece ve Ödül
Aydın S. ÇAĞINALP	T.E.D. Ankara Koleji	Tavşanlarda testerterum	Başarı (1) 1.000 TL.
Fazıl TÜRKAN	T.E.D. Ankara Koleji	Işıklı Ses Nakli	Başarı (2) 600 TL.
Tanju YÖRÜKOĞLU	Fen Lisesi	Tavuk Embriyosu	Başarı (3) 400 TL.
Mehmet BEKİŞOĞLU	1. Er. San. En.	Hidrodinamik Tulumba	Teşvik Ödülü
Seza ARKAT	Alman Lisesi	Zikloidler	Teşvik Ödülü
Kemal HORZUM	1. Er. San. En.	Baca gazlarını temizleme	Teşvik Ödülü
Halûk SOYLU	İzmir Özel Türk Koleji	Kanarya	Teşvik Ödülü
Türkân ÖZBAY	Afyon Lisesi	Yavaş Oksitlenme	Teşvik Ödülü

1967 - 1968 ÖĞRETİM YILI PROJE YARIŞMASINDA DERECE ALANLAR

Tanju YÖRÜKOĞLU	Fen Lisesi VI	An Investigation on The Detrimental Effect Of Streptomycin Or Learning Process in Mice	Başarı (1) 1.000 TL.
Emel NUGAY	Fen Lisesi IV	Bazı maddelerin «Bira Mayası» hücrelerinin büyüme ve bölünmelerine etkisi	Başarı (2) 600 TL.
Cemil TARHAN	Fen Lisesi VI	Yeni Tip İçten Patlarlı Benzin Motoru	Başarı (3) 400 TL.
İlknur ÇEVİK	T.E.D. Ankara Koleji V	Yüksek İrtifadaki basıncın fare kanı üzerindeki etkisi	Teşvik 30 TL.
Osman DÖŞEMECİ	Fen Lisesi VI	Tohumlarda Asgari Besimle Cimlenme	Teşvik 200 TL.
Mehmet TÜRKEN	Biga Lisesi VI	Sesle Işık Nakli	Teşvik 100 TL.

1990

YILININ ELEKTRONİK BEYİNLERİ

GİL CRESSAT

ELEKTRONİK BEYİNLER, ÇOK GENİŞ ŞEBEKELER İÇERSİNDE GÖREV ALIRLARKEN, HEM DAHA İHTİSASLAŞMIŞ, HEM DE DAHA EVRENSEL OLACAKLARDIR. ANCAK, İLERİYE DOĞRU ATILIM YAPABİLMEK İÇİN «MALZEME» İLE «AKIL» UNSURLARINI MECZETMEK ZORUNDADIRLAR.

Informatik (Elektronik beyinler bilimi) 21 yaşına basmış, fakat rüşde ermemiştir. Elektronik beyin ise, ergenlik çağına bile varamamıştır. Her ikisi de, küçük yön düzeltmeleri ile sürdürdükleri akıntılı yaşan-

tılarını önümüzdeki 10 veya 20 yıl içerisinde de devam ettirebilecekleri ümidini verdirecek kadar olgunlaşmamışlardır. Üstelik, gelecekleri konusunda tereddütler vardır. İnformatik ve onun yanı sıra, elek-